

УДК 336.13+658.1

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Костирко Л.А.

METHODOLOGICAL BASES OF FORMATION OF FINANCIAL STRATEGY OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES

Kostyrko L.A.

В статті визначено передумови методологічних засад формування фінансової стратегії сталого розвитку підприємств. На новій парадигмі розроблено концептуальні положення фінансової стратегії, які базуються на концепціях сталого розвитку і вартості. Запропонована концептуальна модель фінансової стратегії сталого розвитку підприємства, яка розкриває елементи, послідовність та механізм її реалізації. Доведена необхідність ідентифікації і прогнозування ключових факторів ринкової вартості підприємства у розрізі показників зміни факторів економічного, соціального та екологічного спрямування, та зростання ринкової вартості. Обґрунтовано підхід до стратегічного фінансового планування, що полягає у балансуванні індикаторів активу і пасиву фінансового плану та дозволяє розробляти альтернативні плани за критеріями стратегічної вартості і потенціалу фінансово-економічної стійкості підприємства.

Ключові слова: фінансова стратегія, фінансова стратегія сталого розвитку, вартість підприємства, фактори вартості, капітал, структура капіталу, вибір стратегічних альтернатив, потенціал фінансово-економічної стійкості.

Постановка проблеми. В сучасних динамічно змінних умовах формування процесів, які забезпечують сталий розвиток підприємства в довгостроковій перспективі, вимагає критичного аналізу і перегляду інструментів і методів фінансового управління. Проте існуючий механізм фінансового управління підприємств перешкоджає досягненню їх стратегічних цілей в зв'язку з тим, що пріоритети і його методи визначаються ситуаційно і не відповідають сучасним потребам. Сьогодні відсутня адекватна теоретична база трактування рушійних сил сталого розвитку, зокрема, фінансової стратегії, стратегічного фінансового планування та контролю. Перехід на вартісні принципи управління підприємства передбачає розробку методологічних засад щодо формування фінансової стратегії сталого розвитку підприємства на новій парадигмі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні положення теорії вартісного управління висвітлені в наукових працях відомих зарубіжних вчених, серед яких: Б. Стюарт, М. Бренан, А. Дамодаран, А. Сміт, Дж. Макконел, А. Маршал, Дж. Мілль, Ф. Моділіяни, М. Міллер, Дж. Муррін, Д. Нортон, В. Петті, Д. Рікардо, Т. Коупленд, А. Раппопорт, В. Шарп. Серед вітчизняних вчених і практиків питання вартості підприємства досліджували В. Базилевич, В. Панков, Т. Говорушко [1], В. Гриньова [2], Н. Кли- маш, М. Салун, В. Шевчук, Р. Костирко [3], О. Терещенко.

Різні аспекти сталого розвитку стали предметом досліджень ряду відомих учених: І. Александрова, В. Амітана, А. Амоши, А. Гальчинського, Б. Данілішина, М. Долішного, С. Дорогунцова, Л. Кузьменко, І. Лукінова, В. Опаріна, В. Федосова.

Питання з формування фінансової стратегії в управлінні підприємствами висвітлені в наукових працях вітчизняних вчених, зокрема М. Білик, Г. Блакити І. Бланка [4], Г. Крамаренко, П. Макаренко, Л. Ніколаєнко, А. Семенова [5], А. Ткаченко, У. Лихоти.

Проте на сьогодні методологічна сторона формування механізму фінансової стратегії сталого розвитку підприємств недостатньо пророблена. Фінансову стратегію необхідно розглядати з позиції реалізації довгострокових цілей майбутнього економічного, екологічного і соціального розвитку підприємств. Мова йде про необхідність виділення ключових факторів створення вартості підприємства і врахування їх змін при формуванні параметрів фінансової стратегії сталого розвитку.

Мета дослідження. Обґрунтування методологічних положень з формування фінансової стратегії сталого розвитку підприємств на новій парадигмі.

Виклад основного матеріалу. При розробці методологічних засад формування фінансової

стратегії необхідно керуватися концепцією сталого розвитку, яка полягає у збалансованому поєднанні фінансових, соціальних і екологічних цілей розвитку підприємств. Підприємство слід розглядати як динамічну економічну систему, що засновується на закономірностях кругообігу капіталу, якому притаманні зміни вартості (перетворення вхідних фінансових ресурсів в фінансовий результат). Функція вартості компанії має фінансові похідні характеристики, які характеризуються набором фінансових показників, вектор яких визначає стан і варіанти розвитку підприємства. Знаючи структуру факторів вартості, можна визначати напрямок стратегічного розвитку підприємства. При формуванні фінансової стратегії необхідно визначати обмеження потенціалу відтворення вартості підприємства, причини яких можуть бути як поза економічною системою, так і диктуватися його внутрішніми фінансовими можливостями.

Виходчи з цього, концептуальні положення формування фінансової стратегії сталого розвитку господарюючих суб'єктів полягають в наступному:

1. Підґрунтям розробки нової парадигми адаптивного механізму фінансової стратегії підприємства є концепції сталого розвитку, вартості та системного і сценарного підходів. Ґрунтуючись на системному підході концептуальну модель фінансової стратегії можна представити у послідовності за наступними етапами: формування цільової функції, ідентифікація і прогнозування факторів сталого розвитку підприємства, формування фінансової стратегії в системі управління вартістю підприємства, розробка альтернатив фінансової стратегії, заснованих на системі показників сталого розвитку підприємства, формування стратегічного фінансового плану у відповідності з ресурсними можливостями, контроль та оцінка результативності фінансової стратегії.

Цільова функція фінансової стратегії (рис.) відповідає інтересам стейкхолдерів – стабільне відтворення ринкової вартості підприємств за умови збалансованого поєднання фінансових, соціальних і екологічних цілей розвитку підприємств.

Рис. Концептуальна модель фінансової стратегії сталого розвитку підприємства

Так, параметр - оптимальне використання фінансових ресурсів, ресурсозберігаючої технології відповідає за стабільність фінансового стану стейкхолдерів.

Управлінська гнучкість грошових потоків передбачає врахування ринкових можливостей, динаміки можливих змін стратегії, невизначеності планованих результатів для різних рівнів ризику, можливості зміни рішень залежно від зміни зовнішніх чинників. Таким чином, при виборі стратегічних цілей варто дотримуватися вимог ефективності, тобто досягнення головної мети – максимізації вартості підприємства. В даному підході при формуванні цільової функції будемо ґрунтуватися на положеннях теорії вартості.

2. Спрямованість на дотримання балансу розвитку по всіх підсистемах підприємства: економічної, виробничої, соціальної, екологічної. Це означає цілеспрямований, збалансований за економічними, екологічними і соціальними показниками довготривалий розвиток в змінних умовах зовнішнього середовища, що сприяє збереженню стійкості підприємств і забезпечує конкурентоспроможність. Можна виділити 9 рушійних сил сталого розвитку бізнесу: гармонізація інтересів різних груп учасників фінансово-економічних

відносин, фінансова стратегія сталого розвитку підприємств, інтеграція підсистем управління, управління ризиком, управління інноваціями, стабільне відтворення потенціалу вартості, управління людським капіталом, забезпечення ефективності реалізації фінансової стратегії, розкриття фінансової і нефінансової інформації в корпоративній інтегрованій звітності. Соціальна спрямованість сучасного бізнесу проявляється в різних аспектах діяльності: від добросовісної взаємодії з партнерами до реалізації дивідендної політики. Для оцінки взаємодії власників бізнесу зі стейкхолдерами (державою, бізнес-партнерами, інвесторами, персоналом, навколишнім співтовариством) необхідно застосовувати критерії, які характеризують розвиненість напрямів сталого розвитку підприємства, в тому числі сфери соціальної відповідальності бізнесу [6].

3. Вибір альтернатив фінансової стратегії залежить від того, на якому етапі економічного розвитку знаходиться підприємство: становлення, розвиток, стабілізація чи диверсифікація. В кожному із зазначених варіантів буде свій набір і рівень конкретизації індикаторів, і шляхи реалізації стратегічних пріоритетів різні. Це означає, що вибір пріоритетів визначається фінансовим станом підприємства і впливом факторів навколишнього середовища, а механізм їх реалізації досягається розробкою та адаптацією стратегічних і тактичних фінансових планів. Система стратегічних орієнтирів підприємства не залишається незмінною: з часом, зі зміною поведінки взаємодіючих суб'єктів зовнішнього середовища і, нарешті, із загальними

змінами, що відбуваються в навколишньому середовищі, можуть змінюватися формулювання інтересів і їх пріоритетність [7]. В процесі аналізу факторів оточуючого середовища варто враховувати три обставини. Перша – це те, що зміни в одному факторі приводять до зміни в інших факторах. Тому їх дослідження і аналіз повинні вестися системно. Друга – ступінь впливу окремих факторів на різні підприємства різна. Третя – підприємство впливає на навколишнє середовище. Сила впливу залежить від дійсного потенціалу фінансової стійкості підприємства.

Ідентифікація і прогнозування ключових факторів ринкової вартості підприємства здійснюється у розрізі показників зміни факторів соціального та екологічного спрямування та зростання ринкової вартості (приріст: рентабельності власного капіталу, рентабельності інвестованого капіталу (активів), чистих активів, рівня капіталізації, прибутку на акцію, економічної доданої вартості (EVA), ринкової доданої вартості (MVA), чистого приведенного доходу (NPV). Дослідження процесів створення вартості за бізнес-одинацями (та підрозділами) пропонується здійснювати на показників: фінансовий результат (результат відновлення) і запас фінансової міцності (стійкості), тобто здатність до відтворення і відновлення капіталу. Рентабельність виробництва характеризує здатність підприємства покрити витрати виробництва, в тому числі амортизацію і невиробничі витрати. Даний показник наочно відображає запас сталого розвитку, яким може розпоряджатися підприємство при встановленні цін на продукцію (товари, послуги) і межі його фінансових можливостей. Одночасно рентабельність і фінансовий важіль є орієнтирами сталого розвитку підприємства. Таким чином, сталий розвиток підприємства визначає альтернативний вибір стратегічних орієнтирів, заснований на збалансованості забезпечуючих систем підтримки фінансової стратегії.

Орієнтація на ринкову вартість докорінно змінює вектор управління вартістю на всіх рівнях формування фінансової стратегії сталого розвитку підприємства. Тому, щоб забезпечити ефективність діяльності підприємства, підприємство повинно швидко реагувати на нові ситуації, викликані впливом навколишнього середовища і адаптуватися до змін. А це означає, що необхідно постійно і вчасно переглядати стратегічні пріоритети і орієнтири. Інакше кажучи, вартість підприємства впливає на його стратегічну позицію.

4. Вибір альтернатив є окремим напрямом формування фінансової стратегії підприємства, які характеризують зміни вартості бізнесу. Основна увага в процесі прийняття рішень повинна приділятися тим чинникам, які істотно впливають на досягнення цієї мети. Орієнтація менеджменту на створення вартості, передбачає визначення ключових показників, що впливають на вартість, визначення строків й відповідальних за підтримку й актуалізацію інформації та створення «центрів вартості». В кожен момент часу

підприємство характеризується визначеним набором істотних фінансових показників, що відображають ефективність його управління. Вектор внутрішніх можливостей створення вартості підприємства дозволяє у кожен момент часу визначити стан підприємства. Ідеального фінансового стану досягти неможливо, до нього можна тільки безмежно наблизитися, що обумовлено такими обставинами: (1) переглядаються стратегічні пріоритети; (2) динамічно змінюється вихідний потенціал фінансової стійкості; (3) ключові показники мають різну динаміку; (4) очікування щодо зміни ринкової вартості не можна визначити з достатньою мірою точності; (5) елементи вартості підприємства залежать від облікової політики, яка також може змінюватися. Це означає, що необхідно періодично переглядати і оптимізувати параметри фінансової стратегії підприємства і відповідно коректувати стратегічні плани.

При виборі стратегічних орієнтирів (параметрів) особливого значення набуває визначення обмежень потенціалу фінансової стійкості підприємства. Причини цих обмежень можуть бути як за межами економічної системи, так і диктуватися внутрішніми фінансовими можливостями підприємства. Мова йде про межі ресурсного забезпечення сталого розвитку підприємства.

Процес вибору альтернативи фінансової стратегії ґрунтується на системному і сценарному підходах, використання яких дасть можливість представити, з одного боку, безперервність процедури вибору, а з іншого, – на основі використання інтегрального критерію потенціалу фінансової стійкості, який дозволить обґрунтувати оптимальний вибір. Головна увага приділяється вибору фінансової стратегії від досягнутого фінансового стану підприємства до перспектив його сталого розвитку на основі побудови сценарних варіантів.

5. Вихідною точкою реалізації фінансової стратегії підприємства є стратегічне фінансове планування. Реалізація фінансової стратегії являє собою процес, у якому управління перетворюється в дії на основі розроблених програм (планів), процедур і правил. Процес планування здійснюється у відповідності з циклом формування фінансової стратегії і на всіх етапах її реалізації. Ґрунтуючись на концепціях безперервного розвитку і самоорганізації економічних систем, варто підкреслити, що кожна система з них обмежена у фінансових можливостях. Виходячи з цього твердження, впливає необхідність оцінки відповідності трьох елементів активу стратегічного плану: обсягу виробництва, структури і величини витрат виробництва і ціни (виручки від реалізації).

Завдання повинно визначатися встановленою траєкторією руху, яка буде відображатися через фінансове планування головної мети підприємства – максимізації вартості при дотриманні наступних обмежень стійкості системи: досягнення цілей в окремих періодах, продуктово-ринкових і соціальних цілей, виробничих і екологічних програм і по-

тенціалу. З фінансової точки зору, розробка стратегічного фінансового плану передбачає пошук балансу між зовнішніми можливостями (з урахуванням неминучого ризику) і внутрішніми можливостями самого підприємства. Мотиваційною основою механізму фінансового планування є прояв властивості ієрархічності економічних систем, де головною умовою досягнення синергетичного ефекту є цілеорієнтованість системи і її елементів, серед яких центри фінансової відповідальності; структури (пріоритети), обмежені в часі; фінансові показники – деталізовані фінансові плани за центрами фінансової відповідальності.

При даному підході процес фінансового планування є безперервним і передбачає повне збалансування елементів і механізмів його реалізації. Так, об'єкт планування в широкому змісті охоплює сукупність фінансових процесів, які формують потенціал сталого розвитку підприємства. В цьому зв'язку досліджуються два аспекти проблем: динамічний і статичний. Динамічний аспект фінансового планування характеризується здатністю наявного потенціалу забезпечити приріст вартості в результаті фінансової діяльності впродовж планового періоду часу. Наявний потенціал, у балансовій інтерпретації, визначається величиною чистих пасивів. А статичний аспект визначається ресурсним потенціалом, тобто величиною чистих активів.

Об'єкт планування у вузькому змісті представляє сукупність керованих параметрів фінансової діяльності, а також сукупність планів організаційних одиниць і процесів (центрів фінансової відповідальності). Виходячи з методологічних положень фінансового планування запропонований підхід полягає у: 1) балансуванні індикаторів активу і пасиву фінансового плану шляхом узгодженості трьох елементів активу: обсягу (потужності) виробництва і його структури; витрат; виручки від реалізації; 2) побудові ієрархічної моделі фінансового планування, яка забезпечує взаємодію тактичного і стратегічного планування. Пасив стратегічного фінансового плану визначається як структура джерел фінансування на основі сукупності індикаторів: вартості підприємства, рентабельності та оборотності власного капіталу, ризику реалізації фінансової стратегії. Взаємозв'язок стратегічних і тактичних планів досягається шляхом деталізації тактичних планів за центрами фінансової відповідальності, функціональними завданнями, видами продукції і ринками збуту.

Процедура стратегічного фінансового планування передбачає: формування системи збалансованих фінансових показників за принципом економічного компромісу – максимізації економічної вигоди; вибір найкращого варіанта стратегічного фінансового плану за критерію потенціалу фінансової стійкості; оцінка стратегічних переваг окремих елементів і відповідності їх принципу оптимальності Парето.

6. Базуючись на концепції безперервного функціонування підприємства, при прогнозуванні стратегічної вартості підприємства необхідно керуватися

припущеннями, що збільшення вартості відбувається: (1) у результаті прояву ефекту синергії, тобто зростання прибутку і ефективного використання потенціалу фінансових можливостей підприємства; (2) за рахунок ліквідації активів, які не приносять економічної вигоди і не сумісних із загальною продуктивною структурою. Мова йде про дотримання ліквідності та оптимальної структури фінансових ресурсів, тобто даний принцип узгоджується з теорією перетворення бізнесу. Тому в запропонованому підході основна увага сконцентрована на процедурі прогнозування сталого розвитку підприємства на основі стратегічної вартості підприємства. Відмінність запропонованого методичного підходу від існуючих полягає: в удосконаленні оцінки вартості підприємства, яка ґрунтується на положеннях теорій корисності та прийняття рішень і застосуванні інтегральних показників; прогнозуванні сталого розвитку на основі стратегічної вартості підприємства, яка дозволяє врахувати відхилення, викликані різними методами її оцінки, інфляцією і ризиком.

7. Контроль результативності реалізації фінансової стратегії спрямований на оцінку досягнення цільових параметрів вартості підприємства. Він передбачає здійснення контролю за такими напрямками: ефективності операційної діяльності – контроль створення вартості за центрами відповідальності, ліквідності – контроль структури капіталу, фінансової рівноваги по ліквідності, оцінка можливості прибуткового розміщення фінансових ресурсів, ефективності фінансової діяльності – контроль надходження коштів від випуску акцій, незабезпечених боргових зобов'язань, векселів, позик, облігацій виплати дивідендів, контроль погашення зобов'язань і позик; ефективності інвестиційної діяльності; контроль виконання фінансового плану та корегування параметрів фінансової стратегії. Використання підходу до оцінки вартості на основі прогнозів у форматі фінансової звітності сприятиме посиленню контролю за ефективністю реалізації фінансової стратегії з боку зацікавлених осіб та дозволить впроваджувати допустимі стратегії розвитку з різною вартістю капіталу.

Реалізація фінансової стратегії за ієрархічними рівнями створення вартості (підрозділів, бізнес-процесів) передбачає розробку стратегічних карт, які охоплюють систему фінансових показників за групами ефективності, фінансової рівноваги і вартості.

Висновки. Фінансова стратегія є інструментом забезпеченням ефективності управління вартістю підприємства. Формування фінансової стратегії передбачає ідентифікацію і прогнозування факторів зміни вартості на основі індикаторів результативності економічної, соціальної і екологічної діяльності. Вихідною передумовою дослідження відтворювальних процесів є аналіз закономірностей кругообігу капіталу, оскільки він відображає характер економічного розвитку підприємства, а також фінансові можливості його сталого розвитку. Керовані пара-

метри і способи регламентації процесів збереження і відтворення вартості підприємства є основою формування механізму фінансової стратегії сталого розвитку підприємств. Запропонований підхід до контролю за визначеними напрямками дозволяє сформувати достовірну інформацію для прийняття управлінських рішень з корегування стратегічних фінансових планів. Сформований механізм реалізації фінансової стратегії сталого розвитку є адаптивним та гнучким, оскільки дозволяє оптимізувати процедуру прогнозування сталого розвитку підприємства, контролювати і оцінювати ефективність та ризик її впровадження.

Подальшим напрямом дослідження є розкриття механізму реалізації фінансової стратегії сталого розвитку підприємств в умовах невизначеності.

Л і т е р а т у р а

1. Говорушко Т.А., Климаш Н.І. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу: [монографія] / Т.А. Говорушко, Н.І. Климаш. – К. : Логос, 2013. – 204 с.
2. Гриньова В. М. Оптимізація вартості складових ресурсного потенціалу підприємства: [монографія] / В. М. Гриньова, М. М. Салун. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 236 с.
3. Костирко Р.О. Комплексна оцінка вартості підприємства: монографія / Р.О. Костирко, Н.В. Тертична, В.О. Шевчук; за заг. ред. д.е.н., академіка НАН України М.Г. Чумаченко. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Х.: Фактор, 2008. – 288 с.
4. Фінансова стратегія підприємства: [монографія] / І.О. Бланк [та ін.]; за ред. І.О. Бланка. – К. : КНТЕУ, 2009. – 147 с.
5. Семенов А.Г. Фінансова стратегія в управлінні підприємствами: [монографія] / А.Г. Семенов, О.О. Єрпухова, Т.В. Перехрест [та ін.] – Запоріжжя : КПУ, 2008. – 188 с.
6. Костирко Р.О. Інтегрована звітність – інструмент соціально відповідального бізнесу / Р.О. Костирко // Часопис економічних реформ. – Науково-виробничий журнал. – №1(13). – 2014. – С. 49-54
7. Костирко Л.А. Фінансовий механізм сталого розвитку підприємств: стратегічні орієнтири, системи забезпечення, адаптація: монографія. / Л.А. Костирко – Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2012. – 474 с.

R e f e r e n c e s

1. Govorushko T.A., Klimash N.I. Upravlinnya efektyvnistyu diyalnosti pidpriemstv na osnovi vartisno-orientovanogo pidhodu: [monografyya] / T.A. Govorushko, N.I. Klimash. – K. : Logos, 2013. – 204 s.
2. Grinova V. M. Optimizatsiya vartosti skladovih resursnogo potentslalu pidpriemstva: [monografyya] / V. M. Grinova, M. M. Salun. – H.: HNEU Im. S. Kuznetsya, 2015. – 236 s.
3. Kostyrko R.O. Kompleksna otsinka vartosti pidpriemstva: monografyya / R.O. Kostyrko, N.V. Tertichna, V.O. Shevchuk; za zag. red. M.G. Chumachenko. – [2-ge vid., pererob. i dop.]. – H.: Faktor, 2008. – 288 s.
4. Finansova strategiya pidpriemstva: [monografyya] / I.O. Blank [ta In.]; za red. I.O. Blanka. – K. : KNTEU, 2009. – 147 s.

5. Semenov A.G. Finansova strategiya v upravlinni pidpriemstvami: [monografiya] / A.G. Semenov, O.O. Erpuhova, T.V. Perehrest ta in. – Zaporizhzhya : KPU, 2008. – 188 s.
6. Kostyrko R.O. Integrovana zvitnist – instrument sotsialno vidpovidalnoho biznesu / R.O. Kostyrko // Chasopis ekonomichnih reform. – Naukovo-virobnichiy zhurnal. – №1(13). – 2014. – S. 49-54
7. Kostyrko L.A. Finansoviy mehanizm stalogo rozvitku pidpriemstv: strategichni orientiri, sistemi zabezpechennya, adaptatsiya: [monografiya] / L.A. Kostyrko – Lugansk: Vid-vo «NouIdzh», 2012. – 474 s.

Костырко Л.А. Методологические основы формирования финансовой стратегии устойчивого развития предприятий

В статье определены предпосылки основ формирования финансовой стратегии устойчивого развития предприятий. На новой парадигме разработаны концептуальные положения финансовой стратегии, основанные на концепциях устойчивого развития и стоимости. Предложена концептуальная модель финансовой стратегии устойчивого развития предприятия, которая раскрывает элементы, последовательность и механизм ее реализации. Доказана необходимость идентификации и прогнозирования ключевых факторов рыночной стоимости предприятия в разрезе показателей изменения факторов экономического, социального и экологического направления и роста рыночной стоимости. Обосновано подход к стратегическому финансовому планированию, который заключается в балансировании индикаторов актива и пассива финансового плана и позволяет разрабатывать альтернативные планы на основе критериев стратегической стоимости и потенциала финансово-экономической устойчивости предприятия.

Ключевые слова: финансовая стратегия, финансовая стратегия устойчивого развития, стоимость предприятия, факторы стоимости, капитал, структура капитала, выбор стратегических альтернатив, потенциал финансово-экономической устойчивости.

Kostyrko L.A. Methodological bases of formation of financial strategy of sustainable development of enterprises

Identified prerequisites of methodological bases of formation of financial strategy of sustainable development of enterprises. On a new paradigm developed conceptual provisions of the financial strategy, which are based on concepts of sustainable development and cost. Proposed the conceptual model of financial strategy of sustainable development of an enterprise, which reveals the elements, the sequence and mechanism of its implementation. Proved the necessity to identify and predict the key factors of an enterprise's market value in the context of indicators of factors change of economic, social and environmental areas, and the growth of market value. Grounded the approach to strategic financial planning which consists in balancing indicators of assets and liabilities of the financial plan and allows you to develop alternative plans according to the criteria of the strategic value and potential of financial and economic sustainability of the enterprise.

Keywords: a financial strategy, the financial strategy of sustainable development, an enterprise value, cost factors, a capital, a capital structure, selection of strategic alternatives, a potential of financial and economic stability.

Костырко Лідія Андріївна – професор, доктор економічних наук, завідувача кафедрою «Фінанси та банківська справа» Східноукраїнський національний університет імені В. Даля, м. Северодонецьк, Україна. E-mail: lidkostyrko@gmail.com.

Рецензент: д.е.н., проф. **Чиж В.І.**

Стаття подана 12.01.2017.